

MARIA PERPINYÀ

TERRA DE VENT

Als meus germans Rosa
i Lluís amb tot l'afecte.
M. Perpinyà

SEGON LLIBRE DE POEMES

PUBLICACIONS DE «LA REVISTA»

BARCELONA 1936

TERRA DE VENT

Terra del bell reposar
i de frisances despertes,
Empordà,
planter d'ànimes obertes!

Clarors i esbatanament
-mel i sal de Grècia antiga-
a ta bellesa present
la del passat s'entrelliga.

Tu em duus, jo al cor t'he posat,
ensems amador i amada.
Terra del cel esventat,
terra de l'ampla abraçada.

1928

CANÇÓ DEL VENT

Bon punt ha arribat el vent,
quin enrenou dintre l'horta!
Pomeres i cirerers
a sa besada es colltorcen;
s'esveren tots els pardals,
i cauen les fulles mortes.

No fos ell tan barroer
prou li obriríem la porta ...
haurem d'esperar l'estiu,
que sa besada és més dolça.
Llavors del seu alenar
tindrem la casa flairosa.

Llavors, quin goig el casal!,
quin aire de vida nova!
Cortines als finestrons,
les cambres totes mig fosques,
florit el clavelliner,
i en el balcó moltes roses.

Però, mentre duri el mal temps,
que resti el vent part enfora,
xiulant pel fosc carreró
i fent remoure les portes.
Nosaltres l'escoltarem
davant la llar tota roja.

EL TOMB DELS DIES

Albada. No claror, sinó promesa
de llum.

Alba distant que ets un foc i un perfum,
i ets vel o xarxa encesa
trenada d'esperances i neguits.

Alba que en el morir de tantes nits
saps posar-hi l'esclat de tantes roses ...
Ara has tornat totes mes nits flairoses.

Matí. Riure del sol victoriós
per sobre de les ombres ajaçades.
Matí triomfant: arriben les clarors
com veles desplegadas
al cel i al vent.

Hí ha un tremolor de joia renaixent
en cada flor i en cada branca nua,
i en el més fi parlar que s'insinua
totes les veus tenen ressò de cant.
Oh dematí, mon dematí radiant!

Tarda. Desmai de llum, victòria impia
de la nit que ans d'encendre els seus fanals
apaga d'un a un els cirials
del dia,
i després torna al món.
Oh quina bella ruta s'ha triada
la nit pel seu retorn!

Guarnida de tenebra i enflocada
de gallarets de por i cançons morents
de quietuds i d'esgarrifaments
de campanada.

I ens ve la nit, i ens duu la gran desesma
dels núvols enfebrats,
que rutllen sobre els cims encaputxats
de lliris i violes de Quaresma.

ALBA D'AMOR

Tu em parles, i després la quietud
em rediu amb més força tes paraules,
i tot em parla amb ton mateix accent
encisador i fervent.

I em van passant, no pas a frec dels ulls
sinó del cor en flames, tes mirades;
girar l'esguard endins, topar amb l'amor,
no serà aquest l'encisament millor?

Si això del gran misteri és el començ
la plenitud, com em vindrà amanida
de mel de bresques, d'immortals perfums,
i llampegueig d'insospitades llums?

Estimaré el silenci que és vibrant
del teu parlar, les vacil·lants mirades,
però més el goig d'aquesta incertitud
que fa tostemps frement ma joventut.

1929

*A la meva germana Rosa
en el dia de les seves nocces*

Bon punt sobre la mà et resplendia
aquella mica de claror de cel,
l'aresta de la joia rompé el vel
de melangia,
i era llavors que el nou estel naixia.

Forta és la joia que et vingué cantant.
Des de llavors t'he endevinat donzella,
potser una mica més infant,
qui sap si un bri més reposada i bella.

Ara ets frisoa vora el dolç camí
misteriós que no saps bé què et guarda,
si un espurneig de llum de dematí,
o el lent pujar de l'ombra de la tarda.

Alça l'esguard que el nou estel ja lluu
sobre la mar i sobre la nit calma.
Vora l'incert camí quan passis tu,
sempre l'amor enlairarà la palma.

1930

LES TARDORALS VENTADES

Com pelegri de veu sonora, el vent
canta el novembre daurador de fulles.
Oh, vent; oh, vent que cel i mar esbulles,
cilici de les selves, inclement

caminador de rutes agrisades!...
quan les muntanyes van tornant morades
en el gresol del dia vacil·lant,
les veus del mar responen més irades
com més et fas pregon i delirant.

Ets caminant furtiu i ens duus l'ardent
abraç, de tantes ignorades vides
que si en l'espai i el temps són escondides
em parlen a través del teu accent.

I em duus encara el foc i el centelleig
de glòries i neguits i amors llunyanes.
Oh, vent!, en el teu cant que és un flameig
jo sento un tremolor de veus humanes.

ESCLAT

L'instant amarg que jo temia
heus-el ací. L'amor, de nou,
llança el seu clam amb salvatgia.
L'antic afany ara es remou.

Al vent de fora cal que llenci,
doncs, ara, el nom que abrussa el pit?
És dura llei la del silenci
pel cor que tot és flama i crit.

Amor, amor, rosa escondida,
tanques enfora et vull mostrar.
Oh, si a l'amat, galta enrogida,
mon llanguiment pogués contar!

I ell amb les mans, prenguéis ma testa,
i el bes tot just gosés sortir,
però en sos ulls, dolça contesta,
el flam d'amor veiés fulgir!...

FIDELITAT

M'han dit que series perduda per mi
oh, terra llunyana, tan dolça, tan meva,
que al cor et posava abans no et deixí!

Qui perd l'estimada si en guarda el record?
L'amor quan enyora té flames més altes;
l'oblit no l'apaga ni mor amb la mort.

L'absència ja cura d'encendre els anhels
ma terra llunyana que el vent sempre canta
i on l'aigua nocturna és florida d'estels.

Que té les pinedes damunt els tossals,
i l'or de les messes al pla i la garbera,
i els lliris daurats i viola als fondals.

I té la mar blava, i els cingles entorn,
on brolla la font i s'ajeu la congesta,
i aquells més humils al costat de mitjorn.

Oh, terra! ¿Series perduda per mi,
si ets l'estimada de rara bellesa
i al cor et posava abans no et deixí?

EL PONENT I EL REC

Hora del bell encís transformadora!
Silenci, i en el cel, núvols com roses.
Jo vull rompre cantant aquest silenci
que s'insinua massa endins de l'ànima
i que és tan dolç i ple de melangia
que sols el cant el gosaria rompre.

Hora del bell encís ... Al lluny s'estenen
con un ventall oriental magnífic
les flames del ponent. Tot just enceses,
ja es fonen lentament en les altures
i ràpida fugint i tremolosa,
l'aigua de mil colors ruixa les canyes.

El cirerer d'aquell camí tot d'una
pren un xic de color al cel i a l'aigua:
cirerer de pastor, clara delícia.

1931

SIMFONIA DE TARDOR

Del rossinyol en va esperem el cant
i la joia dels arbres és per terra;
cada dia que passa va deixant
neu en alguna serra.

Tot respira una mica de tristor, •
aquesta boira minsa,
la font que fa una tímida remor
i el núvol que s'esquinsa.

Dins les selves ombroses que el ponent
cada tarda incendia,
un grill tot sol, com violí vivent,
la cançó nocturna preludia.

ROSA NOVELLA

Com brilla en els teus ulls l'encesa rosa
que per tant temps vaig enyorar morint-me!
Tu també l'has collida en mes parpelles
i ara, immortal, perfuma nostres vides.

SI ARA ENS PRENGUÉS LA MORT ...

Ascendiríem junts
per immortals senderes,
el front ja coronat
de roses de misteri,
però els ulls encara humits
d'un vel d'amor serena.

REFUGI

Amb la roja petxina dels llavis vaig collir
les perles del teu sentiment,
i, dolç, la testa reposares en mi
com un infant sofrent,
que no sap gaire de plorar i sofrir.

1932

VINC...

Digues-me on són les boires d'aquell mes
que veié caure, dolces, tantes fulles.

Ara l'esclat d'aquest jove febrer
obre l'oculta flor de cada branca.

M'has fet senyal, amor, i vinc amb tu
amb una joia confiada i pia.

Plau-me seguir-te pels camins novells,
avui que el món fa olor de cosa nova.

ELOGI DEL SILENCI

El silenci és una aigua fulgent
i sovint voregem sos ribatges.

A l'amor submergir-s'hi li plau
com el dors d'una anguila argentada.

¿ Si he enyorat les paraules? ... Per què,
si en silenci millor ens amàvem?

JARDÍ NOCTURN

cel de la nit sense núvols ni aloses,
i en el jardí la prunera gentil.
Dormen al cor de les futures roses
totes les flaires de l'abril.

Si la joiosa ciutat et sentia
príncep del bosc, rossinyol de la nit,
tot el seu foc torbador esdevindria
com una rosa per l'esperit.

Sols que un murmuri em digués ta arribada,
oh rossinyol dels meus dies absents,
quina encesor en ma vida aquietada,
d'antigues flames adolescents!

DUBTE

Sagrada inquietud, frisança dolça,
neguit del pensament que vol sortir
a la llum i no encerta la manera,
d'ara endavant no us tornaré a sentir?

De l'amor la vivíssima foguera
¿haurà extingit en mi aquell altre foc,
la divina i amada poesia,
o el sentiré renéixer poc a poc?

ELOGI DE LA JOIA

La joia és bella i torna el cor lleuger
i amb ella fugen tan suaus les hores
com cèrvoles àgils.

Es una rica gemma imperial
que il·lumina sovint el cor dels joves
amb fulgors esplèndides.

Però la gemma d'ideals fulgors,
la joia vera, amor, sols l'he collida
en tes clares aigües.

GENTIL AMOR

Gentil amor, príncep distant,
vingut amb passa cauta
que tens als ulls l'ardida llum
d'aventurer o nauta.

Si m'emportava ton vaixell
vers aigües de follia,
i anàrem junts pel caminet
morat, de melangia,

també, sovint, a ton recés,
florí la joia mia.

L'OMBRA DEL ROSSINYOL

Joia hivernal sota el sol de migdia!
Quan abrigada pel càlid ressol
res no pensava de cant ni harmonia,
passava l'ombra del rossinyol.

Perles que duia a la gorja, divines,
feu-me'n ofrena amb un lleu tremolor,
i era com si de les llums matutines
se'm descobrís la primera esplendor.

Però que ràpid fugí... ¿ Vers la serra
o vers la mar que emmiralla el cim?
Ara és perdut en un bosc de ma terra
que d'enyorar-la mon cor és malalt.

LLUITA

Perdre l'amor per retrobar l'amor,
oh, joc daurat i ombrívol de la vida!
Bon punt el temps fa empal·lidir l'enyor,
al nou roser la rosa és espellida.

Mes, si ets vençut en aquest dur combat,
pobre esperit que ara el teu plany exhales
trist reposant com arbre mutilat,
qui et tornarà les lluminoses ales?

1933

EXCELSIOR

La terra és massa bella pel meu cor, Senyor,
i massa em plau de reposar-hi.
Doneu-me set de l'ample espai i no
veuré tan alt el lluminós Calvari.

SOMNI

En silenci i dolor retrobí vostra Faç
que els estels de llautó tan sovint m'ocultaren.
Mos verídics i nobles estels en les ombres brillaren.

Quan el rostre us creuaven la verga i l'insult
emudíreu, i el vostre silenci perdura
si us esguarda amb menyspreu la infidel criatura.

Puix que amiga jo he estat del silenci més pur,
ara el cor em breceu amb el cant del silenci
i el meu plor apagueu diluint-lo en atzur

de crepuscles d'amor ... I l'amor més s'encén
com més feble és el so de les veus de la terra
i més l'ombra envaeix la muntanya silent.

Remembrances de joia finida i vivent,
que és d'ahir i d'avui, puix que amor no moria,
qui us ha tret de l'oblit? Ara el cor es destria

entre un foll aleteig vers l'encès horitzó
i la set del repòs dins els murs d'una cambra
on el somni és tan bell que es vesteix de claror.

Oh, quin somni tan bell, esperit!
que el gran rei del dolor i el silenci
et parlava per sobre del món adormit.

PREC A L'AMAT

La joia és bella í torna el cor lleuger;
mes ara us dic, amor mai oblidada,
torneu-me el sofriment, puix que ja sé
la joia lluny de Vós com és amarga .

FUGISSER CAPVESPRE

Bona nit, mar i muntanya!
Barques ... ginesta ... perfum!
I per l'oberta finestra
entra l'adéu de la llum.

PASSA L'AMOR

Núvols i, al lluny, un bleix de tempestat.

Damunt l'estany, quiet, la nit s'inclina,

i sobre el cor tot just asserenat

passa l'amor com una boira fina.

POEMES DE L'INFANT

I

Infant,
que ja ets vivent al pensament de Déu
i que ma falda no coneix encara.
Dolcesa meva, flor
d'una meravellosa primavera,
sigues ja la rosa palpitant
que enyoren els meus llavis.

II

Somnio de tos ulls la resplendor
i m'he oblidat de tota joia apresada.
Jo vull besar la teva carn en flor
per saturar-me de puresa.

III

Arbre de Nadal
Oh, Nadal sense dolçor que ara em duus i ara m'amagues
l'esperança d'un futur sota un arc-en-cel de tarda!
D'unes branques nues d'arç has guarnit mos dies ara;
però l'infant durà un estel per penjar-lo a cada branca.

IV

Fou com l'aroma només pressentida
i ara és com fruita daurant-se en el sol.
Nua, tremola la vida escondida;
buit és encara de joia el bressol.

V

¿ Envejaré l'esclat i el bell florir
d'aquesta primavera beneïda
jo que, encisada, sento viure en mi
la meravella d'una doble vida?

VI

Tan meu com ets i tan inconeget
tresor ocult, amagadissa perla!
Penso en l'instant, oh plor encara mut,
que et respondrà el cant de ma tendresa.

VII

Guarnir un bressol pensant: -Dolces parpelles
quan us abrigui aquest vel lleuger,
¿ de quin somni sabreu les meravelles,
a quina albada us obrireu primer?

VIII

NAIXENÇA

L'àngel del somni s'envolava
al cel meravellós,
quan et portava als nostres braços
la glòria de l'agost.

Blanca d'estels fugia l'hora;
una en naixia d'or.
I en aquell punt que s'extingia
tornat somrís el plor,

vingueres tu, menuda rosa,
mon romaní flairós,
que vas omplir d'ales i somnis
tots els recons del cor.

IX

Si l'esperança t'embellia
i la imminència et féu més bell,
el teu parlar, si ja en fos dia,
mon delicat clavell,
la xica casa enjoïaria
com refilar d'ocell.

OMBRÍVOLA

Prou tinc coixins de roses a la vora,
i veus divines sols per mi han cantat.
Però jo dic al cor: -No és aquesta hora
la del repòs, sinó la del combat.

Una secreta defallença gosa
cenyir de boires l'esperit alat
i posar en la dolçor de cada cosa,
regust d'eternitat.

Quin sospirar per la claror malmesa!
Quin defallir les clares llums del món!
Infant, amor, daurada juvenesa ...
ressona en tot l'adéu sense retorn.

1934

ENYORANÇA DE LA MAR

Blava sobirana del meu pensament,
trèmula deessa de la llum i el vent,
ton encís fa créixer mon enyorament.

Enyorança oculta: silenci i neguit.
Veus misterioses em canten al pit,
l'ona que s'esberla i el vent de la nit.

Llunyana, velada per boires d'argent
oh, mar, m'ets alhora delícia i turment,
com l'amor perduda momentàniament:

flor d'adolescència, paradís futur ...
Tu també il·lumines el meu viure obscur
oh, mar impossible; oh, somni d'atzur!

FUGACITAT

A través l'oceà del dolor
mon esperit el teu acompanyava
noblidat amor.

Eternament, amor, clar oceà,
voldria ésser bressada per tes ones.
La barca de la mort t'ha asserenat.

Lenta barca final
carregada de llum i de dolença,
quina ombra fa el velam!

Tes roses en mos llavis no han florit,
-amor suau i ungit de llunyania,
inútil flama en mon passat mesquí-

ni presonera em feia ton abraç.
Per què enyorar-te, amor, pèrfida rosa,
verí subtil de l'hora i de l'instant?

Etern semblava i era esfulladís
com la dolça blancor perfumada
d'un frèvol gessamí.

1935

RETROBANÇA

Feliç, recupera mon cor el tresor que la vida em prenia:
miratges d'argent trencadís, enyorances i l'arpa invisible;
el vol de gavina que es perd en la mar de cobalt i ametista.

El tímid i dolç flabiol atreurà la ne:vada dels cignes
porucs, que dispersa un sospir. El tapís dels meus somnis
s'anima.

¿On són el vaixell viatger, l'ocell d'or, la princesa captiva,

el vel de les fades de maig, el besar d'un amor en sordina?
L'amic i l'amada han cercat el jardí de les roses furtives.
Jo tinc l'anell de cristall i la rosa de la melangia.

EL COR INQUIET

Qui diu que moriren les flaires d'antany?,
retornen amb l'alba.

Damunt les colines ressonen de nou
les velles nadales.

Sonores les pluges desvetllen el llac
de l'aigua adormida;
la barca amb el cigne i el brau cavaller
s'atura a la riba.

Tan dolça i daurada la mel de l'amor!,
mon cor la refusa.
Cadenes li posa de flama i desig
el vent de l'altura.

Desfàs i renuses el llaç pueril
d'amor i oblidança,
oh, cor ! I ara enyores el màgic castell
demà l'ona amarga.

Però un dia en els braços ardents de la mort,
la gran missatgera,
veuràs com s'atança la barca reial
de veles eternes.

VINE ...

Deixa el vell pòrtic, oblida la llar,
vine l'amada.

Fuig de l'hivern que amortalla ¡el jardí,
fuig de les boires.

Perles d'amor el nou jorn et vol dur;
vine a collir-les.

Per tu s'enjoia de llum i cançons
la mar de Grècia.

Tinc un vaixell amb les veles a punt,
guaita'l com frisa.

Tinc per encendre la neu de ton cos
roses de Venus.

Per esborrar la tristor de tos ulls
dances joioses.

I per florir de robins ton camí
tinc els meus llavis.

* * *

-Sota la llàntia que guarda el casal,
en la nit freda,

dolç es sentir el teu càlid ressò,
veu temptadora.

Dolç és, amor, escoltar el teu crit
irresistible

i tremolar com el cérvol vençut
ans de la lluita.

Mes, si tancava els batents de mon cor
per no sentir-te?

Dius: -En la font que sospira tan lleu
l'amat et parla.

-I si cerqués en el bosc més espès
segur refugi?

-M'ajudaran, compassius, els estels
a descobrir-te.

-Ara em parlaves de veles d'argent
de flors i danses.

Però ja em criden els cims més nevats,
la mar no em tempta.

-Inútilment em refuses ton bes,
amada esquiva.

Presa et tindrè quan t'abraci en els cims
la tramuntana.

Retrobaràs, persistent, mon esguard
en l'aigua immòbil

i et seguirà mon record, mon enyor,
per tot on vagis.

* * *

-Branques no tinc d'olivera i llorer
per coronar-te

mon vencedor, sols uns braços ardents
que ja t'esperen.

* * *

Sota els estels hivernals l'ametller
saluda l'alba.

Mes no es desvetllen encara els ocells;
tot és silenci ...

LLIRI

Bell en la forma i en el nom, oh llir!,
capacitat de puritat perfecta ..
D'argent vestit i ets la més simple flor.
Somreia Déu creant-vos tu i la Verge.

Puresa sense aroma, però amb olor
de cor d'albat i místiques essències.
Frescor de correntia virginal,
d'albes florides i de neus eternes.

Gaudi i pastura de l'Amor reial,
del Nuvi august que en tèbia nit serena
s'atança, oh núvia!, a ton obscur llindar.
Fill de les valls i les humils carenes.

Ornament del verger de Salomó,
lliri d'argent, efímera blancor.

1936

A MON PAÍS

Vinyes amb pal·lideses de tarda decadent;
s'escondia el camí entre el jove fullatge.
Coronades de sol, a ponent,
jo veia les muntanyes... Oh finíssim paisatge

sonor i lluminós! Multicolor beutat
mig feta de verdor, mig feta d'aridesa!
Una rosa, un xiprer, l'aiguamoll encisat
i del vent el braó i la dolcesa.

Ara conec el joc de fugir i enyorar,
oh mon país, oh terra llunyana i solellada!,
els teus boscos d'argent, ta remorosa mar,
la tranqui lla masia isolada

i el fumerol que munta en el capvespre d'or...
ara conec el joc de fugida i enyor.

ÍNDIX

Terra de vent

Cançó del vent

El tomb dels dies

Alba d'amor

A la meva germana Rosa en el dia de les seves noces

Les tardorals ventades

Esclat

Fidelitat

El ponent i el rec

Simfonia de tardor

Rosa novella

Si ara ens prenguéis la mort

Refugi

Vinc

Elogi del silenci.

Jardí nocturn

Dubte

Elogi de la joia.

Gentil amor

L'ombra del rossinyol

Lluita

Excelsior

Somni

Prec a l'amat

Fugisser capvespre

Passa l'amor

Poemes de l'infant

Ombrívola
Enyorança de la mar
Fugacitat
Retrobança
EI cor inquiet
Vine
Lliri
A mon país

IMPREMTA I EDITORIAL
ALTÉS
BARCELONA 18831